

Arbejdsrettens dom af 24. november 2011

i sag nr. A2010.0535:

KL
for
Københavns Kommune
og for
en række selvejende institutioner
(advokat Jørgen Vinding)

mod

Landsorganisationen i Danmark
for
FOA – Fag og Arbejde
for
Landsforeningen for Socialpædagoger
(advokat Peter Nisbeth)

Dommere: Nils Juhl Andreasen, Carl Erik Johansen, Lene Pagter Kristensen (retsformand), Johnny Ulf Larsen, Asger Tue Pedersen, Johnny Skovengaard og Nicolai Westergaard.

Indledning

Twisten i sagen angår, om Landsforeningen for Socialpædagoger (herefter LFS) har pådraget sig organisationsansvar i forbindelse med, at der som reaktion på Københavns Kommunes budgetforhandlinger i efteråret 2009 dels fandt en omfattende arbejdsnedlæggelse sted den 10. november 2009 blandt pædagoger og pædagogmedhjælpere i kommunen, dels i tiden derefter blev etableret et større antal forældreblokader rettet mod en række daginstitutioner i kommunen.

Påstande

Klager, KL for Københavns Kommune og for en række selvejende institutioner, har nedlagt påstand om, at der pålægges LFS at betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede, Landsorganisationen i Danmark for FOA – Fag og Arbejde for LFS, har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

Efter at Københavns Borgerrepræsentation den 8. oktober 2009 havde vedtaget budgettet for 2010, holdt kommunens Børne- og Ungdomsudvalg den 4. november 2009 møde med henblik på at beslutte, hvorledes nogle vedtagne besparelser skulle udmøntes på

daginstitutionsområdet. Til brug for mødet var udarbejdet en indstilling fra forvaltningen gående ud på, at udvalget godkendte en besparelse for 2010 på 47,7 mio. kr. på områdets kompensationsordninger, hvorefter der ydes en økonomisk kompensation til de institutioner, som på grund af deres fysiske indretning har brug for flere ressourcer til personale mv. Efter drøftelse besluttedes det på mødet med stemmerne 5 mod 4 at udskyde en endelig stillingtagen til indstillingen til et ekstraordinært udvalgsmøde den 9. november 2009, kl. 16.30.

Den 6. november 2009 afholdt LFS møde for ledere og tillidsrepræsentanter i København om budgetudmøntningen. I forlængelse af mødet fremgik følgende af LFS' hjemmeside på www.lfs.dk:

”Uro over besparelserne på daginstitutionsområdet

Stemningen var ikke til at tage fejl af, da Københavnske ledere og tillidsrepræsentanter i dag var samlet for at drøfte de besparelser, der nu tilsyneladende rammer daginstitutionsområdet.”

Endvidere udsendte lederne og tillidsrepræsentanterne en pressemeddelelse, der ligeledes blev offentliggjort på LFS' hjemmeside. Det anførtes i pressemeddelelsen:

”Millionbesparelser i den størrelsesorden, som institutionsområdet rammes af, vil udover stærkt forringede forhold for børnene, få dybt alvorlige og helt uoverskuelige arbejdsmiljøkonsekvenser for medarbejderne på det pædagogiske område. Københavns Kommune har på trods af gentagne opfordringer fra LFS ikke prioriteret en gennemgang af de budget- og arbejdsmiljømæssige konsekvenser af besparelserne. Vores påstand er, at flere institutioner simpelthen risikerer ikke at kunne opfylde arbejdsmiljølovens bestemmelser om medarbejdernes ret til et sikkert og sundt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Tillidsrepræsentanter og ledere fra de kommunale daginstitutioner kræver at politikerne forholder sig til konsekvenserne og finder besparelserne, hvor det ikke påvirker det direkte arbejde med børn og unge.”

LFS hasteindkaldte samme dag, dvs. den 6. november 2009, tillidsrepræsentanterne til et ekstraordinært TR-møde den 9. november 2009, kl. 14.00.

Efter afslutningen af tillidsrepræsentanternes møde den 9. november 2009 kunne man samme dag læse følgende på netavisen Modkraft.dk:

”København: Kommunale institutioner går i strejke

Mellem 200 og 330 kommunale børneinstitutioner går tirsdag den 10. november i strejke. Pædagogerne kræver bevarelse af en kompensationsordning, som 450 institutioner har glæde af på grund af uhensigtsmæssig indretning af institutionerne.

...

Mellem 200 og 330 kommunale institutioner ventes tirsdag den 10. november at deltage i strejkerne. Det blev klart på et ekstraordinært fællestillidsrepræsentantmøde på Amager mandag den 9. november.

...

Afblæses aktionen hvis Børn og Ungeudvalget finder en alternativ finansiering på mødet mandag eftermiddag?

- Nej, politikerne har siden sidste uge vidst, at det pædagogiske personale holdt fagligt møde mandag kl. 14 – og at det var fristen for at undgå en konflikt. Det har man ikke overholdt. Derfor strejker institutionerne tirsdag. Det pædagogiske personale starter med morgenaktioner og fortsætter med decentrale aktiviteter i alle bydele mellem kl. 12 og 14, siger Jan Hoby, der er næstformand i LFS, til Modkraft.dk.”

Samme dag kunne man kl. 15.41 på www.bt.dk læse:

”Pædagogerne i København strejker tirsdag

Pædagogerne i København nedlægger arbejdet tirsdag. Det sker i protest mod, at den såkaldte kompensationsordning til dårligt placerede institutioner sløjfes.

...

Pædagogerne håber, at arbejdsnedlæggelsen vil presse Børne- og Ungdomsudvalget, der mødes 16.30 mandag, til at opretholde kompensationsordningen.

- Institutioner, der er fordelt på fem etager i gamle bygninger, har brug for kompensationspengene for at kunne ansætte ekstra medarbejdere, hvis personalet ikke skal løbe rundt, siger Jan Hoby, næstformand i Landsforeningen for Socialpædagoger.

Fjernelsen af kompensationsordningen betyder en besparelse på 47,7 millioner kroner. Hvis besparelsen ramte alle institutioner, ville det betyde, at 75.000 kroner blev skåret af budgettet.

Men når besparelsen ikke bliver spredt ud, vil nogle institutioner skulle spare helt op til 15-20 procent på deres budget.

- Vi kommer til at få A-, B-, C-, og Å-institutioner i København. De ældre institutioner, der har brug for kompensationsordningen, vil blive ekstremt uattraktive, understreger Hoby.

Han peger på, at det er sandsynligt, at arbejdsnedlæggelsen vil brede sig til de selvejende institutioner, hvis besparelserne ikke sløjfes.

Pædagogerne vedtog nedlæggelsen af arbejdet på et ekstraordinært møde for tillidsrepræsentanter mandag.

/ritzau”

Tilsvarende artikler kunne senere læses på www.berlingske.dk og på www.tv2.dk, der dog begge havde tilføjet:

”De [pædagogerne] havde håbet, at truslen om en arbejdsnedlæggelse ville presse Børne og Ungdomsudvalget, der mødtes mandag eftermiddag, til at opretholde ordningen.

Men efter mødet oplyser børne og ungdomsborgmester Bo Asmus Kjeldgaard (SF), at udvalget ikke blev enig om at droppe besparelsen.

I stedet skal partilederne på rådhuset nu senere tage stilling.”

Efter at mødet den 9. november 2009 i Børne- og Ungdomsudvalget var afsluttet, kunne man læse bl.a. følgende på LFS' hjemmeside på www.lfs.dk:

”Sidste nyt fra Børne- og Ungeudvalgets ekstraordinære møde 9.11. kl. 16.30

Udvalget var samlet for at tage beslutning vedrørende udmøntningen af en besparelse på 47 mio. kr. Besparelsen er kendt som besparelse på de bygningsmæssige kompensationsmidler.

Inden udvalgmødet gik i gang lå der forskellige alternative forslag til hvor og hvordan de 47 mio. kr. kunne findes.

Udvalget kunne ikke nå til enighed om udmøntningen af besparelserne og disse er nu sendt i 'den store' forligskreds.

Det er endnu uvist hvornår forligskredsen afholder møde om besparelserne.

Demonstration tirsdag 10.11.

LFS afholder demonstration på Rådhuspladsen kl. 15.00 tirsdag d. 10.11 – vi opfordrer alle der har fri eller kan omlægge arbejdet til at deltage, ligesom forældrene er blevet opfordret til at møde frem i det omfang de kan.

Nyt TR-møde tirsdag 10.11. kl. 9.

Der afholdes et ekstraordinært TR-møde tirsdag den 10.11. kl. 9.00-10.00 i Korsgadehallen, Korsgade 29, 2200 København N.”

Den 9. november 2009 om aftenen blev der i TV2-Lorry bragt et indslag, hvor formanden for LFS, Britt Petersen, står foran Københavns Rådhus sammen med bl.a. repræsentanter for Københavns Forældre Organisation (KFO). Der er for Arbejdsretten blevet vist et klip fra indslaget, hvori Britt Petersen fremkommer med følgende udtalelse: ”Altså det, der er virkeligheden, er åbenbart, at personale skal true med at nedlægge arbejdet, før at alternative forslag begynder at komme på bordet”.

Den 10. november 2009 nedlagde 389 medhjælpere, 78 tjenestemænd og 1045 pædagoger arbejdet.

Fra morgenstunden kunne man læse følgende på www.berlingske.dk:

”Institutioner lammet i Kbh.

Pædagogerne i de offentlige børneinstitutioner i København er strejkeramt. På de selvejende institutioner er der foreløbig stadig mulighed for få at børnene passet.

Alle de offentlige børneinstitutioner i København er i dag lukket på grund af strejke.

Pædagogerne er frustrerede over, at politikerne overvejer at fjerne kompensationsordningen, som vil betyde nedskæringer på en række institutioner.

Hos fagforeningen forsøger de at få pædagogerne til at genoptage arbejde.

- Vi ønsker at arbejdet skal genoptages, men har fuld respekt for pædagogernes frustrationer. Vi ved ikke hvad der sker i dag, siger Jan Hoby, næstformand i pædagogernes fagforening LFS.”

På www.politiken.dk kunne man kl. 9.37 samme morgen læse følgende:

”Pædagoger genoptager arbejdet i morgen

...

Personalet på de konfliktramte daginstitutioner i København genoptager arbejdet i morgen tidlig.

Det oplyser næstformanden i Landsforeningen for Socialpædagoger, Jan Hoby, til politiken.dk.

Men arbejdsnedlæggelsen kan genoptages snart, hvis politikerne bag budgetforliget på Rådhuset mod forventning undlader at frede den såkaldte kompensationsordning.

...

’Aben ligger nu hos politikerne. Hvis de fastholder nedskæringerne, så kan der komme ny uro’, pointerer Jan Hoby.

I en artikel på www.politiken.dk opdateret samme eftermiddag er bl.a. gengivet følgende citat:

”Vi kan som fagforening naturligvis kun anbefale en genoptagelse af arbejdet. Men vi har samtidig forståelse for de ansattes store frustration over den økonomiske tilstand på daginstitutionsområdet’, siger Jan Hoby.”

Kl. 12.34 samme dag fremgik følgende af en artikel på www.bt.dk:

”Pædagoger genoptager arbejdet i København

...

Forældrene i København kan ånde lettet op. Fra på onsdag kan de igen få passet deres børn i den lokale daginstitution. Det er dog kun, indtil kommunalvalget er overstået, understreger Jan Hoby, der er næstformand i Landsforeningen for Socialpædagoger.

- De genoptager arbejdet, fordi de vil give politikerne en chance for at fjerne besparelserne på kompensationsordningerne på i alt 47,7 millioner kroner, siger Jan Hoby.

Uanset om politikerne skubber besparelserne til efter kommunalvalget, pålagde tillidsfolkene fagforeningen at indkalde til et nyt tillidsfolksmøde, hvor man vil tage bestik af situationen.

- Uanset hvad, vil tillidsfolkene ikke have, at der bliver rørt en eneste krone på kompensationsordningerne. Hvis politikerne skærer ned, er de ikke blege for at foretage overenskomststridige handlinger igen. Og næste gang vil de gøre det mere effektivt, fordi de vil involvere kollegerne for de selvejende institutioner, siger Jan Hoby.

Bolden ligger nu på politikernes banehalvdel. Fristen til at løse opgaven med besparelserne strækker sig ikke længere end efter kommunalvalget, pointerer Jan Hoby.”

På Modkraft.dk kunne man den 10. november 2009 læse følgende:

”Strejke sat på stand-by

Københavns kommunale pædagogpersonale nøjes med at strejke én dag – foreløbig. Det skyldes at fremtiden for forslaget om besparelser på kompensationsordningen er udskudt – sandsynligvis til efter kommunalvalget 17. november.

...

De strejkende pædagoger og medhjælpere besluttede på et stormøde tirsdag formiddag kun at lade strejken fortsætte resten af dagen. Det skyldes at besparelsesforslaget er skudt tilbage til kommunens økonomiudvalg, hvor det skal genforhandles mellem partierne bag årets budgetforlig.

Det skete efter uenighed i Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsudvalg, der holdt møde mandag eftermiddag, hvor Enhedslistens medlem af udvalget Rikke Lauritzen nedlagde veto mod forslaget. Det kunne hun gøre, fordi Enhedslisten deltog i de budgetforlig, der blev vedtaget for en måned siden.

– Det var en del af aftalen om budgetforliget, at besparelserne ikke skulle betyde færre voksne per barn i daginstitutionerne. Det gør de foreslåede besparelser. Det kan vi ikke være med til, siger Rikke Lauritzen i en pressemeddelelse.

Forslaget om afskaffelse af kompensationsordningen er dermed sat i bero, men ikke endelig aflivet. Det pædagogiske personale er parat til at nedlægge arbejdet igen, hvis kompensationsordningen trues senere.

– Hvis sparekravet fastholdes, indkaldes der til et nyt tillidsmandsmøde i København. Og som stemningen var på fællesmødet i dag, så tror jeg det ender i en længere konflikt, hvis kompensationsordningen forsøges fjernet, siger Jan Hoby, næstformand i Landsforeningen for Socialpædagoger, der organiserer det kommunalt ansatte pædagogiske personale i København, til Modkraft.dk.

...

– Jeg synes, det er en svinestreg, at forslaget om fjernelse af kompensationsordningen først bliver problematiseret, når forældrene demonstrerer og pædagogerne strejker, siger han.

Beslutning efter kommunevalg

Børn og Ungeudvalgets manglende vedtagelse af nedskæringerne, betyder ifølge Modkrafts oplysninger, at der sandsynligvis først findes en løsning efter kommunalvalget den 17. november.

– Derfor forsøger vi nu at presse Frank Jensen til at bekende kulør. Han har i valgkampen sagt at han er på børnenes side. Det kan han vise nu ved at indgå en aftale med SF, Enhedslisten og de radikale nu, siger Jan Hoby.”

Den 10. november 2009 kunne på LFS´ hjemmeside læses en meddelelse fra de Pædagogstuderendes LandsSektion (PLS), hvori det – under LFS´ logo – bl.a. var anført:

”Retningslinjer til TR omkring studerende i praktik

PLS støtter op om arbejdsnedlæggelsen, og vil gerne præcisere forholdene for de studerende i praktik. En kæde er ikke stærkere end det svageste led, så det er vigtigt at i får de studerende med i jeres protester.

...

Et medlemskab af PLS skal betragtes som et medlemskab af LFS.

Det betyder at man er underlagt de samme retningslinjer som det øvrige personale på stedet, og at tillidsmanden ligeledes er ens tillidsmand.

...

Man skal være opmærksom på, at der kan være konsekvenser ved at nedlægge arbejdet ulovligt, i form af bod og man ikke får udbetalt løn for perioden, som alle andre strejkende. ...

...

Vi opfordrer LFS til at afklare løn & bodkompensation for de studerende i PLS.”

Inde på sin Facebook-profil linkede Jan Hoby den 10. november 2009, kl. 11.29, til en artikel ”Strejkende pædagoger mødes for at afgøre næste skridt” fra politiken.dk og skrev i sin statusopdatering: ”Sådan :-)”

En lille times tid senere linkede han til artiklen ”Pædagoger genoptager arbejdet i morgen” fra politiken.dk. Kort efter linkede han til et indslag på Berlingske web-tv og skrev i sin statusopdatering: ”Endnu mere mediedækning :-) nu på webtv”.

Klokken 21.32 samme aften opdaterede han atter sin Facebook-profil med: ”Endnu engang viser det sig at faglig kamp virker” og linkede til en artikel med overskriften ”Politikerne retter ind efter strejkende pædagoger” fra politiken.dk. I kommentarfeltet til sin opdatering skrev han den 11. november 2009 kl. 10.20:

”faglig kamp giver pote :-) hvis ikke det pædagogiske personale på de kommunale daginstitutioner havde nedlagt arbejdet var politikerne ikke blevet presset nok.

Så kære Flussi lad være med at nedtone eller bagatilisere vores indsats, blot fordi de selvejende daginstitutioner og BUPL ikke kendte jeres besøgstid! Så du kan sende dine solidariske tanker og tak til LFS’s medlemmer og håbe på at BUPL er med næste gang.”

Videre kl. 15.08 skrev han:

”Den dag BUPL-Hovedstaden ikke er så skide nervøs for at frisætte fællesskabets styrke, er I mere end velkommen :-) Men sporene fra 2007’s med jeres modvilje mod

masse mobilisering af forældre og det pædagogiske personale, - skræmmer. Når lillesøster ikke tør, så er det godt at store bror gør ;-) på vegne af hele byens pædagogiske personale”

Der er for Arbejdsretten blevet afspillet et videoklip, hvori Jan Hoby udtaler sig til Berlingske web-tv i forbindelse med, at medlemmerne af LFS havde besluttet at genoptage arbejdet. I klippet udtaler han bl.a. følgende:

”Så det man har givet håndslag på, det er, at hvis det såfremt man overhovedet har tænkt sig at fjerne kompensationsordningen, så må vi indkalde til nyt tillidsmandsmøde igen og man vil tage bestik af situationen. Så spørgsmålet om arbejdsnedlæggelser er i princippet – øh hvad er det, det hedder – bare udskudt, og at det i princippet bare udskudt, og at det alene ligger over på politikernes boldbane om man vil have arbejdskonflikter overenskomststridige i Københavns Kommune eller ej.”

Den 11. november 2009 – dagen efter den overenskomststridige arbejdsnedlæggelse – kunne man læse følgende på netværket ”Fagligt Ansvar” på www.fagligtansvar.dk:

”Strejke sendte besparelse til hjørne

En dags strejke i de københavnske daginstitutioner fik politikerne til at opgive besparelse på 47 mil. kr. på institutionerne – pengene skal nu findes andre steder.

- Spørgsmålet om en ny strejke er udsat, politikerne har fået en tænkepause. Men medlemmerne har klart sagt, at hvis besparelsen på 47 mil kr. ikke bliver taget helt af bordet. Så er de klar til at gå hele vejen med en omfattende overenskomststridig konflikt, kampånden er intakt og medlemmerne strutter af selvtillid, siger næstformand for LSF, Jan Hoby.

...

- Med gårsdagens meldinger fra politikerne, ser det ud til at de efter hårdt pres er villige til at tage besparelsen af bordet, og finde dem andre steder. Pointen er at faglig kamp virker, for vores medlemmer er kompensationsordningen vigtig. Hvis den bliver fjernet så skævvrider man institutionerne, og vi vil få a, b og c institutioner. Derfor er det et kardinalpunkt for os, siger Jan Hoby.

...

- Meldingen fra flertallet af vores tillidsrepræsentanter er klar: Hvis besparelsen på kompensationen ikke fjernes, så er medlemmerne klar til at gå ud i en altomfattende konflikt. Medlemmerne er generelt trætte af at få at vide, at de flyder i honning og kører på Limousine-klasse. De oplever at deres faglighed bliver tilsidesat, og at deres arbejdsvilkår hele tiden presses, siger han.”

Den 11. november 2009 bragtes på www.politiken.dk en artikel om baggrunden for det indgåede budgetforlig, som lå til grund for sparekravet. Det hedder heri bl.a.:

”Hos LFS, Landsforeningen for Socialpædagoger, erkender næstformand Jan Hoby, at organisationen bakkede op om, at Enhedslisten skulle skrive under på budgetforliget. Han holder dog fast i, at det skete under forudsætning af, at besparelserne ikke skulle gå ud over driften af daginstitutionerne.

'Det er et spørgsmål om tolkningen af ånden i aftalen. Jeg mener, at ånden var, at der ikke måtte flyttes penge fra driften, og det er den ånd, der var ved at blive brudt, og derfor gik vi i strejke i går', siger Jan Hoby.'

Fra den 10. november 2009 og frem til den 27. november 2009 fandt der et større antal forældreblokader sted af en række daginstitutioner i Københavns Kommune i protest mod udsigten til besparelsen på kompensationsordningen.

På www.kfo.dk, som er en hjemmeside for Københavns Forældre Organisation (KFO), hed det den 12. november 2009 bl.a.:

”Blokader på vej

...

Flere og flere institutioner melder om blokader i morgen og pressen har fået interesse for sagen. Vi lægger her vores blokade guide ud med gode råd og tips til blokade dagen. Husk at melde til KFO: aktiviteter@kfo.dk, hvis din institution blokerer eller laver andre aktiviteter i morgen.”

I den blokadeguide, som i den følgende tid var udlagt på hjemmesiden, hed det bl.a.:

”Forberedelser i dagene op til blokaden

Træf beslutningen.

Når I skal træffe beslutning om hvilke aktioner Jeres institution skal vælge, er det vigtigt at være opmærksom på at der er mange andre aktionsformer end en blokade at vælge imellem.

...

Falder valget på en blokade, er denne skrivelse ment som en praktisk hjælp. ”Blokadens ABC” er blevet til på opfordring fra forældre og forældrebestyrelser der har efterspurgt hjælp til hvordan en blokade kan arrangeres.

Meld din institution i blokade til KFO.

Sørg for at vi på KFO er orienteret om, hvilke aktioner der foregår i din institution, herunder om I er blokeret og hvornår. Det er vigtigt at KFO ved besked, da det oftest er på www.kfo.dk, at både andre forældre og pressen kan se lister med institutioner i blokade. Det er også her at I som institutioner kan inspirere hinanden og gå sammen i fælles aktioner på tværs af institutioner og bydele.

Orientér de andre forældre.

...

Lav en vagtplan.

...

Lav en telefonliste.

...

Lav bannere og informationsmateriale.

...

Vær bevidst om din hensigt med blokaden.

Alle blokadevagter skal vide, hvad formålet med blokaden er. Hvorfor gør I det? Hvad skal der til for at I stopper? Hvor kan man få mere at vide?

Find en talsmand.

...

Forbered jer på vrede forældre.

...

Det er vigtigt at man løbende sikrer sig at der er mandat til blokaden. Sørg derfor for at holde fingeren på pulsen under hele forløbet, så I er sikre på at I ved hvornår I ikke længere har opbakning til blokaden. ...

Sørg for mad og drikke.

Det er altid hyggeligt med kaffe og kage. Sørg for at I har lavet eller har mulighed for at lave kaffe. Sørg for at medbringe mad. I kan aftale med nogle af de forældre, som ikke har blokadevagt, at de kan komme forbi med pølsebrød, en kande te eller en flok sodavander. Det er vigtigt, at det er hyggeligt at være ved blokaden.

Sørg for adgang til toilet, puslebord og vand.

Meddel pressen og borgerrepræsentationen om blokaden.

Sørg for at sende meddelelser og erklæringer til minimum den lokale presse og politikere om blokaden. Det er vigtigt at melde aktionerne klart ud.

Under selve blokaden

Kom ikke for sent og gå ikke for tidligt.

Lad være med at komme for sent om morgenen – vær der hellere en halv time for tidligt end 5 minutter for sent. Der vil komme udsendte fra kommunen måske flere gange i løbet af dagen, for at efterse om der nu også er blokade ved institutionen. Sørg for at være ved blokaden hele tiden. Opdager de, at der ikke er blokade, vil personalet blive beordret på arbejde øjeblikkeligt og aktionen er mislykket. Der skal være blokadevagter under hele institutionens åbningstid!

Informér personalet.

Personalet vil sandsynligvis være på jeres side. Meddel åbnevagten at I blokerer institutionen og ikke har tænkt jer at slippe dem ind. Så kontakter de kommunen.

...

Mad og drikke.

Sørg for at have mad og drikke til jer selv, men også til de forældre, der måtte komme forbi for at aflevere børn. Det er altid rart at kunne tilbyde et stykke morgenbrød eller en kop kaffe til en overrasket mor eller far, der ikke kan få afleveret sit barn i institutionen.

Støt blokadevagterne.

Det er vigtigt at blokadevagterne ikke kun møder alle de vrede forældre. Vis dem, at de også har støtter. Jo flere I er desto sikrere er I også på fredelige og hyggelige gemytter. Det er ikke sjovt hvis blokadevagterne foran døren er i undertal i forhold til vrede forældre.

Gør det hyggeligt og aktivt.

Det er en god idé at kombinere blokaden med andre ting, så blokaden også får et positivt udtryk. Lav loppemarked, konkurrencer, lege eller spil. Kom gerne med en masse gode idéer til aktiviteter og send dem gerne ind til KFO, så andre kan få glæde af dem.

Huskeliste

...”

Fra den 13. november og frem til den 27. november 2009 førte KFO på sin hjemmeside en liste over de aktiviteter, inklusiv blokader, der var på de enkelte institutioner.

Om morgenen den 13. november 2009 kunne man på www.politiken.dk læse bl.a. følgende:

”Forældre blokerer københavnske daginstitutioner

Omkring 20 daginstitutioner er ramt af blokader i dag.

...

Der er møde i Børne- og Ungdomsudvalget på Københavns Rådhus i eftermiddag.

Her skal politikerne endnu engang tale om den efterhånden ret berømte kompensationsordning, og det markerer de københavnske forældre på institutionerne i dag.

De fleste gør det med mindre happening og skæve aktioner, men omkring 20 daginstitutioner vil være ramt af direkte blokader, fortæller en morgenfrisk Nina Reffstrup fra Københavns Forældre Organisation (KFO).

’Det gør forældrene for at sende et klart signal til politikerne om ikke at røre ved den kompensationsordning. Børne/unge-området er blevet ramt hårdt nok allerede med besparelser på 200 millioner kroner. De 50 millioner skal simpelthen slet ikke findes i børne/unge-budgettet’, siger hun til politiken.dk

Forældrene: ’Politikerne hader blokader’

Ifølge Nina Reffstrup har KFO kun lagt op til, at forældre skulle lave forskellige happening og diverse markeringer på institutionerne i dag, men på helt op mod 20 institutioner har forældrene valgt at lave blokader.

’Der er selvfølgelig nogle forældre, der vil komme i klemme på baggrund af blokaderne. Sådan vil det være, men det handler om at få så mange i gang, for at der slet ikke er nogen tvivl hos politikerne, der skal mødes i dag, om at vi mener det seriøst’, siger Nina Reffstrup.”

På LFS’ hjemmeside skrev Jan Hoby den 23. november 2009 bl.a. følgende:

”Fortsat uklarhed om budgetudmelding for daginstitutioner i 2010

...

Daginstitutionernes budgetudmelding for 2010 afventer den politiske afklaring omkring kompensationsordningen på 47,7 millioner kr.

Direktionen vil på Børne- og Ungdomsudvalgsrådet d. 25.11. fremlægge 12 forskellige løsninger, til alternativ finansiering.

Om det politiske udvalg vil træffe en beslutning d. 25.11. eller udskyde beslutningen til det nye udvalg og nye Borgerrepræsentation, - står derfor hen i det uvisse.

Hvad står klart er, at spørgsmålet om kompensationsordningen på 47,7 millioner kr. ikke kommer op i den store forligskreds så længe Ritt Bjerregaard er Overborgmester?

Så det handler alene om hvordan de 47,7 millioner skal 'tørres af' indenfor BUF og her er der kun politisk vilje til at finde penge på administration og daginstitutionsområdet. Skoleområdet friholdes.

LFS fastholder presset på politikerne, for at friholde daginstitutionerne og voksen-barnrelationen.

LFS opfordrer alle til at understøtte KFO's aktiviteter (www.kfo.dk)

LFS vil orientere om udviklingen så snart vi ved hvad Børne- og Ungdomsudvalget beslutter.

LFS vil om nødvendigt indkalde tillidsrepræsentanterne til møde om situationen, hvis ikke politikerne af egen fri vilje finder en acceptabel løsning.

Så I opfordres til at holde jer løbende orienteret her på lfs.dk.

Jan Hoby

Næstformand i LFS"

Den 23. november 2009 blev endvidere på LFS' hjemmeside udlagt en pressemeddelelse fra KFO, hvori det under overskriften "Nyt fra KFO – lidt baggrund og fremtidige aktiviteter" bl.a. hedder:

"Vi venter altså på at finde ud af hvor de 47,7 millioner skal komme fra, men de 2,79 % er besluttet – Og derfor er kampen om, at de 47,7 millioner ikke må ramme ude i institutionerne så vigtig !!!

Hvis vi skal rykke noget – skal vi rykke nu.

KFO opfordrer derfor til, at ALLE institutioner synliggør deres modstand mod besparelserne på tirsdag. Jo flere vi er jo mere pres kan vi lægge på de ansvarlige. Tiden er der hvor mails til politikerne ikke længere er nok – kig på listen på kfo.dk og se hvad andre institutioner laver og lad jer inspirere: <http://www.kfo.dk>."

Den 26. november 2009, kl. 19.27, opdaterede Jan Hoby sin status på Facebook således:

"Protester, strejke og blokader har igen haft sin synlige effekt. Men fremtiden kræver:
1) Ny regering 2) Genindfør det kommunale selvstyre 3) Et opgør med New Public Management: overadministration og eksterne konsulenter og udviklingskontrakter, målinger etc 4) Massiv investering i kommunal velfærd."

Den 29. november 2009, kl. 01.33 skrev Jan Hoby følgende i sin statusopdatering:

”har opdaget at KL (Kommunernes Landsforening) og medierne også læser med på min facebook profil :-). F#ck jeg må være vigtig ;-). Men tak for den ’gratis’ reklame!”

Politiken havde den 29. november 2009 en avisartikel med overskriften: ”Børnebanden” og følgende underoverskrift:

”Københavnske daginstitutioner har under og efter valgkampen været ramt af blokader i protest mod nedskæringer. Ifølge afgående politikere står en magtfuld gruppe bag de koordinerede aktioner.”

I artiklen stod bl.a. følgende:

”Men nogle af de detroniserede politikere har nu valgt at bryde tavsheden og sige, hvad de længe har haft lyst til, men ikke haft modet til: at en stærk og velorganiseret gruppe af aktører gang på gang har held til at blokere for nødvendige prioriteringer. Med det resultat, at det går ud over andre og svagere grupper blandt hovedstadskommunens over 500.000 indbyggere.

Hvis man har sit politiske liv kært i København, er der ifølge Jan Andreasen (S) én gruppe, man aldrig skal lægge sig ud med:

’Man kan godt kalde det en børnemafia’, siger han.

...

Men hvem er lobbygrupperne, der står bag de senere ugers blokader og overenskomststridige arbejdsnedlæggelser i københavnske daginstitutioner?

En af de stærkeste er fagforeningen LFS, som organiserer størsteparten af det pædagogiske personale i byens cirka 600 daginstitutioner. Helt i front for LFS står den engagerede næstformand Jan Hoby, ...

...

På Københavns Rådhus er det en udbredt mistanke, at forældreorganisationen KFO agerer efter samråd med de faglige organisationer. For som Jan Andreasen (S) siger:

’Det er altid smartest, når forældrene blokerer, for så bliver pædagogerne ikke trukket i løn’

Den radikale Kasper Johansen, der også sidder i Børne- og Ungdomsudvalget og heller ikke blev genvalgt forleden, deler mistanken:

’Det er meget åbenlyst, at de hjælper pædagogerne. Det er jo en billigere måde at strejke på.’

...

Ifølge næstformanden har fagforeningen ikke et formaliseret samarbejde med forældreorganisationen KFO, men han lægger ikke skjul på, at de har samme interesser og kæmper for en fælles sag. Og at LFS også i den aktuelle sag har ydet støtte til KFO.

’Vi har sørget for, at deres plakater er blevet distribueret på institutionerne gennem vores tillidsmandsnetværk. Men det foregår i fuld åbenhed, og der er ikke noget, som ikke tåler dagens lys. Vi kæmper vores kamp og skubber ikke forældrene foran os’, siger Jan Hoby.”

I artiklen er citeret følgende citater fra Jan Hobys Facebook-profil:

”Faglig kamp giver pote :-) Hvis ikke det pædagogiske personale på de kommunale institutioner havde nedlagt arbejdet, var politikerne ikke blevet presset nok. LFS understøtter og opfordrer faktisk sine medlemmer til at kæmpe”

og

”Lad være med at nedtone eller bagatellisere vores indsats, blot fordi de selvejende institutioner og BUPL ikke kendte jeres besøgstid! Så du kan sende solidariske tanker og tak til LFS’ medlemmer og håbe på, at BUPL er med næste gang”

Samme dag, som ovennævnte artikel blev bragt i Politiken, opdaterede Jan Hoby kl. 11.13 sin status på Facebook således:

”skulle ha’ haft en rolig søndag, men som Børnemafiaboss er der meget der skal gøres. F.eks. styre alle byens forældre, politikere og medier ;-)”

Politiken indeholdt den 29. november 2009 tillige en artikel med overskriften ”Pædagoger i retten for forældres blokader”, hvori det bl.a. hedder:

”... KL mener, at det vil være en principiel sag, hvis det for første gang kan dokumenteres, at blokader arrangeret af vrede forældre i virkeligheden er organiseret af et pædagogisk forbund. ...

Blokaderne i hovedstadens institutioner tog til midt i november, da det stod klart, at en spareplan ville skære i gennemsnit 250.000 kroner ud fra budgettet i hver enkelt institution i København. Officielt er det den uafhængige forældreorganisation KFO, der organiserer blokaderne. De fagretlige regler er da også klare: Forbundets ansatte og tillidsrepræsentanterne må ikke opildne til ulovlige aktioner – de har tværtimod pligt til at forsøge at bremse dem. Men pædagogernes forbund, LFS, har aktivt hjulpet forældreorganisationen med at trykke plakater og ved flere lejligheder opfordret til at ’understøtte KFO’s aktiviteter’. Næstformand Jan Hoby fra LFS mener ikke, der er en sag:

’Der er forskel på at opfordre til strejke og til faglig kamp. Alt, der kan skabe pres og trække nedskæringer tilbage, opfordrer vi til at understøtte’, siger han.”

Politikens artikler gav anledning til, at KFO skrev bl.a. følgende på sin hjemmeside:

”Svar på Politikens artikel om den københavnske børnemafia
KFO

På baggrund af Politikens artikler dels omkring LFS rolle i de københavnske blokader og om den såkaldte københavnske børnemafia, vil KFO’s bestyrelse gøre opmærksom på en faktuel fejl i artiklen.

I artiklen står følgende: ’Officielt er det den uafhængige forældreorganisation KFO, der organiserer blokaderne.’

KFO's officielle politiske linje udstikkes af KFO's bestyrelse, og denne har på intet tidspunkt opfordret til ensidige organiseret blokader. De blokader, der har været afholdt, er opstået på baggrund af en beslutning truffet blandt forældrene i den lokale institution – både kommunale og selvejende. KFO's bestyrelse har gentagne gange opfordret til, at forældrene via kreative aktiviteter skulle vise deres utilfredshed med besparelserne – og det vil vi vedblive med, lige som vi vil blive ved med at søge dialogen med politikere og organisationer. Vi har naturligvis respekteret, at blokader har været konsekvensen af denne aktivitet. Vi har dog ingen indflydelse haft på deres beslutning. Faktisk har bestyrelsesmedlemmer både til et stormøde for forældre i København og i et nyhedsbrev fra KFO opfordret til ikke at anvende blokader som aktivitet.

At KFO således har opfordret til eller organiseret blokader er faktisk forkert og journalisternes udsagn bygger desværre på mangelfuld research om KFO's rolle og politiske linje til trods for, at journalisten fik ovenstående præciseret ved interviewet.”

Den 30. november 2009 traf Børne- og Ungdomsudvalget beslutning om, at de ca. 47 mio. kr., der i 2010 skulle have været sparet på kompensationsordningen, skulle findes et andet sted, herunder gennem optagelse af et internt lån i kommunen på 24,5 mio. kr.

Der blev den 17. december 2009 afholdt fællesmøde med deltagelse af repræsentanter fra LO, FOA og KL til drøftelse af arbejdsnedlæggelserne den 10. november 2009 samt de efterfølgende forældreblokader. Fra arbejdstagerside anerkendtes, at arbejdsnedlæggelserne den 10. november 2009 var overenskomststridige, men det kunne ikke anerkendes, at der var grundlag for at gøre organisationsansvar gældende over for LFS. KL tog forbehold for sagens videreførelse og har herefter ved klageskrift af 7. juli 2010 indbragt sagen for Arbejdsretten.

KL har i replikken oplyst, at de 78 tjenestemænd, som deltog i arbejdsnedlæggelsen den 10. november 2009, er blevet idømt bøder for i alt 50.150 kr. I arbejdsnedlæggelsen deltog derudover 1045 pædagoger og 389 pædagogmedhjælpere, som – hvis bod for disse var blevet udmålt – ville være blevet idømt bodsbeløb på samlet henholdsvis 286.152,50 kr. og 90.640,00 kr.

I replikken er endvidere redegjort for, at forældreblokaderne i november 2009 skønsmæssigt har kostet ca. 9.800 medarbejdertimer. Havde der været tale om arbejdsnedlæggelser i et tilsvarende omfang, ville det ifølge KL have udløst et samlet bodsbeløb på skønsmæssigt 408.000 kr.

Det er oplyst, at LFS i november 2009 havde 11.665 registrerede medlemmer.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af Britt Petersen, Jan Hoby, Nina Reffstrup og Ole Wugge Christiansen.

Britt Petersen har forklaret blandt andet, at hun er formand for LFS. Forbundet afholder ca. 10 ordinære TR-møder om året med henblik på orientering om forhold af fælles interesse. Da forbundet var bekendt med, at besparelserne for 2010 på daginstitutionsområdet skulle udmøntes på Børne- og Ungdomsudvalgets møde den 4. november 2009, og var bekendt med forvaltningens indstilling, havde man den 29. oktober 2009 indkaldt til et TR-møde den 6. november 2009 med henblik på at orientere om, hvad resultatet var blevet. En afskaffelse af kompensationspuljen ville blive meget indgribende for en række institutioner med dårlige bygningsforhold, og hun havde gjort meget for at oplyse politikerne om konsekvenserne heraf, herunder at man ville få meget store forskelle på institutionerne, ligesom det ville kunne give anledning til uro på arbejdspladserne. Politikerne havde på mødet den 4. november udskudt en stillingtagen til spørgsmålet, som skulle drøftes igen på et møde i udvalget mandag den 9. november, kl. 16.30. Både lederne og tillidsrepræsentanterne berettede på TR-mødet den 6. november om, at forældrebestyrelser og personalet var foruroeligt, og at medlemmerne truede med arbejdsnedlæggelser. Hun vidste, at politikerne skulle mødes hen over weekenden, og hun bad dem derfor tage det med ro og afvente, om politikerne ikke kom på bedre tanker. Det blev derfor aftalt, at der skulle være et møde igen den 9. november, kl. 14, hvor ledere og tillidsrepræsentanter kunne blive opdateret på, hvad der var sket i løbet af weekenden.

Mødet den 9. november skulle have handlet om, hvad politikerne var blevet enige om, men der var desværre ikke noget nyt at fortælle. Hun lagde atter øre til, at der var uro ude i institutionerne. Tillidsrepræsentanterne fortalte, at de ikke troede, at de kunne holde personalet i ro. Det var i det hele taget en forfærdelig situation at stå i. På grund af den store uro besluttede hun at samle tillidsrepræsentanterne igen den 10. november om morgenen. Der var ikke tale om, at man på mødet vedtog at nedlægge arbejdet, og fra LFS frarådede man dette. Efter mødet kørte hun til Rådhuset for endnu engang at prøve at påvirke politikerne i Børne- og Ungdomsudvalget. Hun talte med dem om alternative besparelser og gjorde dem også opmærksomme på, hvor spændt situationen var. Børne- og Ungdomsudvalget nåede imidlertid ikke på udvalgsmødet, der startede kl. 16.30, frem til noget forlig, men valgte i stedet at henskyde afgørelsen opad i det politiske system. Hun var vred over, at udvalgsmedlemmerne ikke havde reageret på den information om besparelsernes uheldige konsekvenser, som de havde fået fra hende, og at de kun syntes at have reageret på udsigten til arbejdsnedlæggelser. Det var alene dette, som hun gav udtryk for i interviewet med TV2-Lorry. Der var således ikke tale om, at hun truede med arbejdsnedlæggelser eller støttede sådanne, tværtimod.

TR-mødet den 10. november varede en time og blev afholdt på et tidspunkt, hvor der var arbejdsnedlæggelser i gang på institutionerne. Formålet med mødet var at få tillidsrepræsentanterne til at gå hjem og sørge for, at personalet genoptog arbejdet. Der var arbejdsnedlæggelser på stort set alle institutioner, og tillidsrepræsentanterne skulle – ved oprækning af henholdsvis grønne og røde kort – tilkendegive over for LFS, om de selv kunne

få folk i arbejde igen, eller om de skulle have hjælp hertil. Der var ikke tale om, at man stemte om, hvorvidt man skulle genoptage arbejdet.

LFS havde ikke tid til at få lavet flyvesedler eller lignende, hvori LFS tog afstand fra arbejdsnedlæggelserne. Dette har heller ikke stået på LFS' hjemmeside, men LFS' medlemmer er bekendt med, at LFS fraråder arbejdsnedlæggelser.

Det er LFS, som har afholdt udgifterne til lokaleleje for de afholdte TR-møder.

Pressens omtale af LFS' rolle i arbejdsnedlæggelserne og forældreblokaderne har ikke været korrekt. LFS har dog ikke reageret heroverfor, da man først er blevet opmærksom herpå på tidspunkter, hvor det var blevet for sent at tage til genmæle. LFS brugte sin tid og kræfter på at finde en løsning. Forbundet har ikke medieovervågning, da man ikke er vant til at blive fejlciteret så meget, som man er blevet i denne sag. Man har dog en medarbejder, som sørger for, at der på LFS's hjemmeside er henvisninger til alt pressemateriale, i hvilket LFS er nævnt, men den pågældende læser ikke materialet igennem.

Hvad angår den meddelelse fra de Pædagogstuderendes LandsSektion (PLS), som lå på LFS's hjemmeside den 10. november 2009, er PLS en af LFS uafhængig organisation. PLS har fået lov til at lægge meddelelser til de studerende på LFS's hjemmeside. Hun har ikke set indlægget af 10. november 2009, og hun ville have bedt om at få foretaget rettelser heri, hvis hun havde set det.

Det er rigtigt, at LFS opfordrede sine medlemmer til at støtte KFOs aktiviteter. KFO var ude med en lang række aktiviteter. KFO hverken opfordrede til eller organiserede blokader, og opfordringen til at støtte KFOs aktiviteter var derfor på ingen måde en støtteerklæring til blokaderne. KFOs aktiviteter er alene dem, som bestyrelsen beslutter at afholde. Hun var dagligt i telefonisk kontakt med Nina Reffstrup, som på hendes daglige forespørgsel forsikrede, at KFO ikke stod bag forældreblokaderne. Hun har derfor ikke anset det for et problem, at LFS har udtrykt støtte til KFO, eller at LFS har bistået KFO med at få distribueret plakater til brug for forældrebestyrelsesmøder mv. Hun har da også hørt repræsentanter fra KFO offentligt fraråde forældreblokaderne. Hvis LFS eller KFO virkelig havde stået bag forældreblokaderne, ville de have været meget mere omfattende.

Jan Hoby har forklaret, at han er næstformand i LFS. Han opfordrede selvfølgelig ikke til arbejdsnedlæggelser på mødet den 9. november. Det var slet ikke den vej, de skulle forfølge. Han var imidlertid ikke i tvivl om, at der var uro ude i institutionerne. Uanset hvad LFS gjorde, kunne de ikke fjerne uroen ude i institutionerne, heller ikke ved at sige, at personalet ikke måtte nedlægge arbejdet. Som organisation har LFS gjort, hvad de kunne. De bad tillidsrepræsentanterne sørge for, at arbejdet blev genoptaget og anviste andre veje, der ikke brød med fredspligten. Men dette er ikke ensbetydende med, at LFS ikke havde forståelse for deres medlemmers frustrationer.

Efter TR-mødet den 9. november blev han ringet op af en journalist fra Modkraft.dk, der ville høre, hvordan situationen stod. Han gav journalisten sit estimat baseret på de tilbagemeldinger, han havde fået under mødet. Han talte i den periode med mange journalister, og hver gang han blev interviewet, understregede han, at LFS var imod de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser. Hvorfor journalisterne i deres udarbejdelse af deres artikler ikke valgte at medtage denne udtalelse, kan han af gode grunde ikke svare på. Mange af hans udtalelser var blot reelle politiske vurderinger over, hvordan situationen rent faktisk var, og han bad politikerne om at løse det problem, som politikerne selv havde skabt. Han har ikke overblik over, hvor han er blevet citeret, og han har ikke tjekket, om artiklernes gengivelse af fakta er rigtig. Det var nogle hektiske dage, hvor hans fokus var rettet mod en løsning og ikke mod, om han var blevet fejlciteret. Han har ikke efterfølgende indgivet en klage til Pressenævnet for fejlcitaterne eller skrevet til journalisterne for at blive korrigeret. Mange af de journalister, som har skrevet om sagen, har ikke forstand på arbejdsret og forstår ikke betydningen af, at en beslutning er truffet af medlemmerne selv. Han har aldrig over for nogen journalist udtalt ”derfor gik vi i strejke”, for fagforeningen og tillidsrepræsentanterne strejker ikke.

På TR-mødet den 10. november 2009 fik tillidsrepræsentanterne besked på, at de skulle gå tilbage og sige, at der var en forhandlingsløsning på vej, og at medlemmerne skulle genoptage arbejdet. Det er rigtigt, at han efter mødet til Politiken udtalte, at politikerne havde fået en tænkepause, men det var blot en realpolitisk vurdering og ment som en brugeroplysning til politikerne, idet det ikke var nok til at få uroen væk, at fagforeningen anbefalede overholdelse af fredspligten, hvad den selvfølgelig gjorde.

På Facebook skriver han til sine venner og kobler de artikler op, som han synes er interessante. Han har ikke skrevet noget på sin profil, der er udtryk for brud på fredspligten. Han gav derimod udtryk for, at han syntes, at det var sørgeligt, at politikerne først lyttede til LFS, da arbejdet blev nedlagt, og at politikerne dermed udvandede forhandlingsmodellen. Det, han skrev, var et led i en strategidiskussion. Der er forskel på faglig kamp og overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, og han har hele tiden taget afstand fra ulovlige arbejdsnedlæggelser, hvilket han også har givet udtryk for.

LFS har på ingen måde støttet forældreblokaderne.

Nina Refstrup har navnlig forklaret, at hun er politisk ansvarlig for KFO, der er en partipolitisk uafhængig interesseorganisation for forældre med børn i københavnske daginstitutioner. Organisationen har dialog med de politikere og faglige organisationer, der har børnepolitik på dagsordenen, og har dermed mange fælles interesser med BUPL og LFS. Den samarbejder med de faglige organisationer på nogle punkter, men har også konflikter med dem.

Bestyrelsens officielle holdning er, at blokader ikke er et godt aktionsmiddel, og bestyrelsen støtter ikke op om blokader. Da der imidlertid er tale om en frivillig interesseorganisation, kan bestyrelsen ikke bestemme, hvilke aktioner der må og ikke må iværksættes. Hvis der derfor er nogle forældre, der ønsker at etablere en forældreblokade, kan KFO ikke hindre dette. For at sikre sig, at blokaderne imidlertid forgik ordentligt, satte de "Blokadens ABC" på hjemmesiden og opfordrede til, at KFO blev orienteret, hvis en institution blev blokeret, så forældrene kunne holdes opdateret.

Hun talte med Britt hver aften under forløbet. Hun bekræftede under samtalerne, at KFO ikke bakkede op om blokaderne, hvilket forældrene var voldsomt sure over. Mange syntes, at KFO var vattede. De talte også om den politiske situation.

Ole Wugge Christiansen har forklaret, at han er journalist på netavisen Modkraft.dk. Det var ham, der skrev artiklen om "Uro over besparelserne på daginstitutionsområdet". Han ringede til Jan Hoby, fordi han syntes, at konflikten mellem forældrene og organisationen var interessant. Jan Hoby fortalte om strejkerne i løbet af interviewet. Han kan huske interviewet i store linjer. Samtalen varede i 5-10 minutter, og artiklen, herunder citatet af Jan Hoby, er baseret på og bearbejdet ud fra hans notater fra samtalen.

Parternes argumentation

KL for Københavns Kommune og for en række selvejende institutioner har anført, at bevisførelsen klart har vist, at LFS har gjort sig skyldig i forhold, som begrundes organisationsansvar. Ud over de forklaringer, som er afgivet af LFS' formand og næstformand, er der intet, som støtter, at LFS skulle have taget afstand fra arbejdsnedlæggelserne. Ingen andre har afgivet forklaring herom, og noget sådant fremgår heller ikke af nogen af de mange artikler, som er fremlagt under sagen, eller af de afspillede videoklip.

Tværtimod viser hele forløbet og al det skriftlige materiale, som er fremlagt under sagen, at det var LFS, som tog initiativ til arbejdsnedlæggelserne den 10. november 2009, da LFS' hidtidige forsøg på at påvirke politikerne havde vist sig forgæves. Det var således LFS, som indkaldte til og var vært for TR-mødet den 9. november 2009, og der kan på baggrund af sagens oplysninger ikke være tvivl om, at det var på dette møde, at der blev truffet beslutning om arbejdsnedlæggelserne. Beslutningen herom havde til formål at udøve pression på politikerne, som skulle holde møde kort tid efter, og som lod sig påvirke af beslutningen. LFS gjorde intet for at tage afstand fra arbejdsnedlæggelserne, tværtimod tilkendegav LFS' næstformand, at der ville komme nye – og mere omfattende – strejker, hvis politikerne ikke sørgede for at sløjfe besparelsen på kompensationsordningen. De udtalelser, som Jan Hoby er kommet med til pressen og på sin åbne Facebook-profil, viser klart, hvad meningen var, og er ikke til at misforstå. Hverken Jan Hoby selv eller den øvrige ledelse fandt anledning til at tage afstand fra de udtalelser, som Jan Hoby blev citeret for i pressen, og ingen kunne derfor forstå det anderledes end, at LFS sluttede op om arbejdsnedlæggelserne. Også de videoklip af

udtalelser fra LFS' formand og fra Jan Hoby, som er blevet afspillet under sagen, efterlader dette indtryk.

Det, som fik medlemmerne til at genoptage arbejdet den 11. november 2009, var ikke LFS' anstrengelser, men alene det forhold, at politikerne havde besluttet sig for at genoverveje sagen. Det er en skærpene omstændighed, at formålet var at udøve pression på politikerne, ligesom det er en skærpene omstændighed, at også tillidsrepræsentanterne har handlet overenskomststridigt.

Da LFS ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre arbejdsnedlæggelserne eller få dem bragt til ophør, men tværtimod har medvirket til at vedtage arbejdsnedlæggelserne og støttet op herom, har LFS delagtiggjort sig i brud på hovedaftalens § 10, stk. 2.

For så vidt angår forældreblokaderne, gøres det ikke gældende, at de er blevet etableret af LFS, men oplysningerne i sagen viser klart, at LFS har støttet disse. Det er således i sig selv tankevækkende, at en ulovlig strejke afløses af ca. 100 blokader over de næste tre uger.

Blokaderne, som blev besluttet af de enkelte forældrebestyrelser, blev faciliteret af KFO via KFOs hjemmeside og netværk. KFO lagde "Blokadens ABC" ud på hjemmesiden og førte samtidig en liste over alle de aktiviteter, der foregik rundt om på institutionerne, omfattende også forældreblokader. Der var på hjemmesiden ingen afstandtagen til blokaderne. Efter godt 14 dage med adskillige blokader af institutioner opfordrede LFS på sin hjemmeside den 23. november 2009 til, at man understøttede KFOs aktiviteter og henviste til KFOs hjemmeside. Det må have stået LFS klart, at denne støtteerklæring blev opfattet som en støtteerklæring til blandt andet forældreblokader. Det er da også bemærkelsesværdigt, at der dagen efter fremsættelsen af støtteerklæringen var markant flere forældreblokader, end der havde været i dagene forinden. LFS har derudover også støttet aktionerne ved gennem sit tillidsmandsnetværk at medvirke til trykning og distribution af forskelligt materiale til brug for forældreblokaderne.

Det kan således lægges til grund, at LFS offentligt har opfordret til og støttet de ulovlige forældreblokader, hvilket er et kollektivt kampskridt. LFS har derved tilsidesat forpligtelserne i hovedaftalens § 2, stk. 1, og § 10, stk. 1 og 2, og dertil kommer, at støtten til blokaderne er i strid med loyalitets- og fredspligten i overenskomstforhold.

LFS skal derfor samlet idømmes en meget betydelig bod. Det må ved bodens fastsættelse indgå, at det, hvis det havde været medlemmerne selv, som skulle have betalt bod, samlet ville have drejet sig om betydelige bodsbeløb, ligesom der må skeles til, at Københavns kommune har skullet betale mellem 1 og 2 mio. kr. i løn til medarbejdere, som ikke har kunnet møde på arbejde på grund af forældreblokaderne. Der foreligger samtidig ingen undskyldende omstændigheder, og LFS er en organisation, som med månedlige kontingentindbetalinger på over 4 mio. kr. må antages at have store midler i ryggen.

Landsorganisationen i Danmark for FOA – Fag og Arbejde for Landsforeningen for Socialpædagoger har anført, at LFS ikke på nogen måde har understøttet overenskomststridige arbejdsnedlæggelser eller handlinger.

Almene politiske og demokratiske værdier tilsiger, at offentligt ansatte og deres organisationer har samme adgang som andre borgere til offentligt at udtrykke sig kritisk om politiske spørgsmål, navnlig om ressourcespørgsmål inden for deres eget arbejdsområde. Det er i den forbindelse i sig selv værdifuldt for demokratiet, at offentligt ansatte blander sig i den offentlige debat, blot det ikke sker med ulovlige midler.

Det bestrides ikke, at formanden og næstformanden tegner en faglig organisation ud af til, og at den faglige organisation må sørge for at korrigere, hvis de pågældende fejlciteres, men der må ved vurderingen af, om LFS har tilsidesat sin pligt hertil, tages hensyn til, at LFS er en mindre organisation, ligesom der må ses på situationens alvor, herunder at der alene var tale om en kortvarig arbejdsnedlæggelse, som ikke udløste nogen bod for medlemmerne, og at det lykkedes for LFS at få medlemmerne til at gå i arbejde igen, hvilket var det, som LFS prioriterede højest.

LFS havde allerede på TR-mødet den 6. november 2009 fornemmet, at der var uro blandt medlemmerne, hvilket man havde advaret politikerne om. LFS gjorde, hvad man kunne for at finde ud af, hvad der foregik ude i institutionerne, og det var det, som man undersøgte på møderne den 9. november og 10. november 2009. Det er udokumenteret, at der på disse møder blev truffet beslutning om at nedlægge arbejdet. Det står der heller ikke noget om i de fremlagte artikler. Det er også udokumenteret, at LFS skulle have understøttet arbejdsnedlæggelsen. LFS deltog hverken i planlægningen af eller beslutningen om arbejdsnedlæggelsen, men arbejdede tværtimod for at få arbejdet normaliseret. Man pålagde medlemmerne at genoptage deres arbejde, hvilket de også gjorde. LFS gjorde således det, de skulle. De fulgte situationen nøje og indkaldte til et møde, da de fornemmede, at der var uro ude i institutionerne. Da situationen blev aktualiseret, indkaldte LFS til et nyt møde, hvor LFS opfordrede til, at man forholdt sig i ro. Jan Hoby er af pressen blevet fejlciteret. Da han opdagede, at han var blevet fejlciteret, gav det ingen mening at få pressen til at korrigere artiklerne, da medlemmerne havde genoptaget deres arbejde. LFS havde på dette tidspunkt gjort, hvad man skulle, og det var herefter ligegyldigt, hvad der stod i pressen. Det fremgår af det afspillede tv-interview med Jan Hoby, at LFS altid opfordrer medlemmerne til at undgå overenskomststridige arbejdsnedlæggelser.

Videoklipet af udtalelsen fra formanden for LFS kan heller ikke tages som udtryk for, at LFS stod bag arbejdsnedlæggelser eller trusler herom. Udtalelsen er alene et udtryk for, at formanden var vred over, at politikerne havde været alt for længe om at forstå situationens alvor, selv om hun den sidste måned havde forsøgt at få dem til at forstå dette.

Udtalelserne på Facebook, der er et forum for Jan Hobys venner og ikke for medlemmer af LFS, er en analyse af forløbet og indeholder ikke nogen udtalelser, der er overenskomststridige. Jan Hoby blev først lang tid efter opmærksom på, at man havde ”læst ham over skulderen”, og der var da ikke andet at gøre end at tage det fra den ironiske side.

For så vidt angår forældreblokaderne har LFS ikke understøttet disse. Med sin opfordring til at støtte KFOs aktiviteter støttede man ikke blokaderne, men kun de aktiviteter, som KFO og KFOs bestyrelse organiserede og bakkede op om. Nina Reffstrup bekræftede dagligt over for Britt Pedersen, at KFO ikke opfordrede til forældreblokader, ligesom KFO offentligt har taget afstand fra pressens oplysninger om, at det skulle være KFO, som organiserede forældreblokaderne. ”Blokadens ABC”, som lå på KFOs hjemmeside, kan heller ikke tages som udtryk for, at KFO støttede forældreblokaderne. Den havde således alene til formål at udstikke nogle fornuftige rammer for at imødegå, at det ikke blot var nogle få forældre på en institution, som foranstaltede en forældreblokade.

LFS har dermed ikke handlet bodspådragende. Hvis Arbejdsretten skulle nå frem til, at LFS har handlet bodspådragende, bør der ved udmålingen lægges vægt på, at LFS er en forholdsvis lille organisation, at de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser havde et kortvarigt forløb, og at støtten til KFO blev givet i slutningen af forløbet.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Vedrørende arbejdsnedlæggelsen den 10. november 2009

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at Børne- og Ungdomsudvalget i København havde udskudt en stillingtagen til forvaltningens indstilling om at godkende en besparelse på kompensationsordninger på daginstitutionsområdet på i alt 47,7 mio. kr. til et møde, som skulle afholdes mandag den 9. november 2009 kl. 16.30. Med kendskab hertil indkaldte LFS til et ekstraordinært TR-møde samme dag kl. 14. I en artikel fra samme dag på netavisen Modkraft.dk oplystes, at det efter TR-mødet stod klart, at mellem 200-300 kommunale institutioner ventedes at ville gå i strejke tirsdag den 10. november 2009. Artiklen var skrevet efter et telefoninterview med næstformand i LFS Jan Hoby. På journalistens spørgsmål om, hvorvidt aktionen ville blive afblæst, hvis Børne- og Ungdomsudvalget fandt en alternativ finansiering på mødet mandag eftermiddag, er Jan Hoby citeret for at have svaret: ”Nej, politikerne har siden sidste uge vidst, at det pædagogiske personale holdt møde mandag kl. 14 – og at det var fristen for at undgå en konflikt. Det har man ikke overholdt. Derfor strejker institutionerne.”

I artikler bragt den 9. november 2009 om eftermiddagen og aftenen på www.bt.dk, www.berlingske.dk og www.nyhederne.tv2.dk er Jan Hoby bl.a. refereret for at pege på, at det var sandsynligt, at arbejdsnedlæggelsen ville brede sig til de selvejende institutioner, hvis besparelserne ikke blev sløjfet.

I artikler bragt den 10. november 2009 på www.bt.dk og www.politiken.dk er Jan Hoby citeret for at have udtalt, at pædagogerne ville genoptage arbejdet den 11. november 2009, men at det kun var for at give politikerne en chance for at fjerne besparelserne. Artiklen på bt.dk citerer i den forbindelse Jan Hoby for følgende udtalelse: ”Uanset hvad, vil tillidsfolkene ikke have, at der bliver rørt en eneste krone på kompensationsordningerne. Hvis politikerne skærer ned, er de ikke blege for at foretage overenskomststridige handlinger igen. Og næste gang vil de gøre det mere effektivt, fordi de vil involvere kollegerne for de selvejende institutioner”.

Jan Hoby er endvidere i dagene 10. og 11. november 2009 i pressen citeret for bl.a. følgende udtalelser:

”- Hvis sparekravet fastholdes, indkaldes der til et nyt tillidsmandsmøde i København. Og som stemningen var på fællesmødet i dag, så tror jeg det ender i en længere konflikt, hvis kompensationsordningen forsøges fjernet. - Jeg synes det er en svinestreg, at forslaget om fjernelse af kompensationsordningen først bliver problematiseret, når forældrene demonstrerer og pædagogerne strejker” (www.modkraft.dk, 10/11 2009)

”- Spørgsmålet om en ny strejke er udsat, politikerne har fået en tænkepause. Men medlemmerne har klart sagt, at hvis besparelserne på 47 mio. kr. ikke bliver taget helt af bordet. Så er de klar til at gå hele vejen med en overenskomststridig konflikt, kampånden er intakt og medlemmerne strutter af selvtillid. - Med gårdsdagens meldinger fra politikerne, ser det ud til, at de efter hårdt pres er villige til at tage besparelsen af bordet, og finde dem andre steder. Pointen er at faglig kamp virker” (www.fagligtansvar.dk, 11/11 2009)

”Det er et spørgsmål om tolkningen af ånden i aftalen. Jeg mener, at ånden var, at der ikke måtte flyttes penge fra driften, og det er den ånd, der var ved at blive brudt, og derfor gik vi i strejke i går” (www.politiken.dk, 11/11 2009)

Hverken LFS eller Jan Hoby har på noget tidspunkt taget afstand fra pressens dækning af forløbet eller bedt om at få bragt berigtigelser, genmæle eller lignende.

Såvel offentligheden som LFS´ medlemmer har dermed ikke kunnet opfatte situationen på anden måde end, at arbejdsnedlæggelserne den 10. november 2009 havde LFS´ fulde opbakning. Også udtalelsen fra LFS´ formand til TV2-Lorry den 9. november 2009 om aftenen var egnet til at fremkalde dette indtryk, idet hun – uden at tage afstand fra de bebudede arbejdsnedlæggelser – gav udtryk for, at virkeligheden åbenbart var, at personalet skulle true med at nedlægge arbejdet, før der kom alternative forslag på bordet.

Arbejdsretten finder det således efter bevisførelsen godtgjort, at LFS har delagtiggjort sig i brud på Hovedaftalens § 10, stk. 2, ved ikke med alle rimelig midler at have søgt at hindre de overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, som fandt sted den 10. november 2009. Ledelsen

medvirkede tværtimod til, at arbejdsnedlæggelserne blev vedtaget ved at indkalde til og være vært for det ekstraordinære tillidsmandsmøde den 9. november 2009, ligesom ledelsen offentligt har udtrykt forståelse for og støtte til, at medlemmerne gjorde brug af ulovlige arbejdsnedlæggelser og trussel herom. Det forhold, at medlemmerne allerede den 11. november 2009 genoptog arbejdet igen, kan endvidere ikke anses for LFS' fortjeneste, men må på baggrund af de udtalelser, som Jan Hoby i pressen er citeret for, antages udelukkende at være begrundet i, at Børne- og Ungdomsudvalget på sit møde den 9. november 2009 – i lyset af de bebudede arbejdsnedlæggelser – traf afgørelse om at udskyde sin beslutning med henblik på at undersøge alternative besparelsesmuligheder.

Vedrørende forældreblokaderne

Efter arbejdets genoptagelse blev en vekslende række af daginstitutioner i Københavns Kommune i resten af november 2009 ramt af forældreblokader. Blokaderne blev – sammen med andre aktiviteter – adviseret på KFOs hjemmeside, hvor der tillige fandtes en 'Blokadens ABC' med opfordring til at sørge for, at blokader blev meddelt KFO, og med en række gode råd til orientering af forældre, vagtplan, informationsmateriale, talsmandsordning, logistik, orientering af presse og politikere samt til selve blokadens forløb. Der blev ikke på hjemmesiden taget afstand fra blokaderne, og læsere af hjemmesiden har derfor kun kunnet få det indtryk, at KFO bakkede op om disse.

LFS opfordrede på sin hjemmeside den 23. november 2009 alle til 'at understøtte KFOs aktiviteter (www.kfo.dk)', ligesom LFS samme dag på hjemmesiden bragte en pressemeddelelse fra KFO, hvori alle blev opfordret til at kigge på listen på KFOs hjemmeside – der som nævnt også omfattede forældreblokaderne – og lade sig inspirere. Det er derudover oplyst, at der daglig var kontakt mellem LFS' formand og Nina Reffstrup, som var politisk ansvarlig for KFO, og at LFS har bistået KFO med uddeling af plakater via forbundets tillidsmandsnetværk.

Arbejdsretten finder det på den anførte baggrund bevist, at LFS har medvirket til at opfordre forældre til at deltage i de aktiviteter, som blev adviseret på KFOs hjemmeside, herunder de organiserede forældreblokader. Da forældreblokaderne i praksis havde samme virkning som ulovlige arbejdsnedlæggelser, udgør det beskrevne forhold i sig selv et ulovligt kollektivt kampskridt foretaget i strid med Hovedaftalen og LFS' loyalitets- og fredspligt i henhold til overenskomsten.

Vedrørende bodsudmålingen

Arbejdsretten finder, at der foreligger en række skærpende omstændigheder som følge af konflikten karakter og omfang.

De ulovlige kampskridt tog således sigte på at påvirke den demokratiske beslutningsproces i Københavns Kommune, og de resulterede i omfattende forstyrrelser af arbejdet i et større antal daginstitutioner over en periode på flere uger. Der deltog således 1.512 personer i

arbejdsnedlæggelsen den 10. november 2009 (hvilket ville have udløst et samlet bodsbeløb på over 400.000 kr., hvis alle de strejkende medarbejdere skulle have betalt bod), og de efterfølgende forældreblokader medførte et tab på ca. 9.800 medarbejdertimer med store gener til følge for såvel arbejdsgiveren som forældre i Københavns kommune.

Dertil kommer, at LFS må anses for at have haft en styrende rolle i arbejdsnedlæggelserne, hvilken rolle illustreres af Jan Hobys mange udtalelser til pressen og hans egne indlæg på hans Facebookprofil.

Arbejdsretten finder derfor, at der er forskyldt en meget betydelig bod, og at boden passende kan fastsættes til 1 mio. kr.

Thi kendes for ret:

Landsforeningen for Socialpædagoger skal til KL betale en bod på 1 mio. kr.

I sagsomkostninger til Arbejdsretten skal Landsorganisationen i Danmark betale 2.000 kr.

Lene Pagter Kristensen